

Yttrande

Dnr 20KS412-18
2021-01-20

Kommunstyrelsen

Yttrande - Remiss från Socialdepartementet - Hållbar socialtjänst - En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47)

Ert diarienummer: S2020/06592

Beskrivning av ärendet

Gävle kommun är remissinstans för betänkandet Hållbar socialtjänst - En ny socialtjänstlag SOU 2020:47.

Yttrandet är en sammanställning av de yttranden som Arbetsmarknads och funktionsrättsnämnden, Omvårdnadsnämnden, Socialnämnden och Utbildningsnämnden antagit.

Yttrande

Regeringen beslutade den 6 april 2017 att tillsätta en särskild utredare att göra en översyn av socialtjänstlagen (2001:453), förkortad SoL, och vissa av socialtjänstens uppgifter. Syftet med uppdraget var att utforma en socialtjänst som bidrar till social hållbarhet med individen i fokus och som med ett förebyggande perspektiv ger människor lika möjligheter och rättigheter. Utredningens ambition har varit att lagen i större utsträckning ska återfå karaktären av ramlag och med utrymme för en större helhetssyn på individen och på individers individuella behov och förutsättningar. Utredningen har inte fått lägga förslag som är kostnadsdrivande.

De större förslag som utredningen presenterar handlar om en förebyggande och tillgänglig socialtjänst, om övergripande planering och planering av insatser, en kunskapsbaserad socialtjänst och möjligheten att tillhandahålla insatser utan föregående behovsprövning. Gävle kommun ställer sig positiv till vad utredningen föreslagit, men inkommer med följande synpunkter:

Generellt

Gävle kommun ställer sig positiv till att det i förslaget föreslås att socialtjänsten ska främja jämställda och jämlika levnadsvillkor, det går i linje med Gävle kommuns arbete med social hållbarhet.

Gävle kommun framhåller utredningens förslag att helhetsperspektivet ska genomsyra socialtjänstens arbete. Dock saknas ett särskilt förtydligande om att

säkerställa barn och ungdomars skolgång i samband med insatser från socialtjänsten och att tydligt lyfta förskolan och skolans kraft som friskfaktor.

Gävle kommun ser positivt på att övergå till en enhetlig begreppsanvändning, där begreppet insatser används genomgående i lagtexten.

7.3 Ett förebyggande perspektiv

Gävle kommun ser positivt på att utredningen lyfter en mer förebyggande inriktning inom socialtjänsten. Tidiga och förebyggande insatser kan bidra till att mer ingripande insatser skjuts fram eller i bästa fall förhindras. Både förskola och skola bör nämnas som samverkanspartners i lagtexten i det förebyggande arbetet. Det bedöms även av vikt att tydliggöra via lagstiftningen att samverka mellan socialtjänst och förskola/ skolan ska ske. Detta bör även förtydligas i skollagen.

8. Lagens inriktning på vissa grupper

Gävle kommun är positiv till en ökad helhetssyn med minskad målgruppsinriktning.

9. Samhällsplanering

Det är positivt att utredningen vill lyfta betydelsen av socialtjänstens medverkan i bostadsförsörjningsprogram samt att socialtjänstens roll tydliggörs i plan – och bygglagen. Gävle kommun instämmer i utredningens bild av att genom att beakta och ta hänsyn till sociala aspekter och den sociala miljön i samhällsplaneringen, kan planeringen i större utsträckning bidra till att främja människors jämlikhet och levnadsvillkor.

10. Planering av insatser

Gävle kommun ställer sig positiv till utredningens förtydligande om kommuners skyldighet att planera sina insatser och särskilt beakta behovet av tidiga och förebyggande insatser. Gävle kommun delar också utredningens konstaterande om att god samverkan med andra samhällsaktörer och möjlig framförhållning ger kommunen bättre förutsättningar att anpassa verksamheter efter ändrade sociala förhållanden. Dock påverkar socialtjänstens begränsade resurser möjligheten till att utveckla systematik och struktur i planering av insatser. Att säkerställa och utveckla planeringsmodeller för både kommun och regionen kommer vara kostnadsdrivande för den enskilda kommunen

11.12.15 Kvalitet inom socialtjänsten, uppföljning och nationell statistik

Utredningens förslag om att införa krav på att verksamhet inom socialtjänsten ska bedrivas i överenskommelse med vetenskap och beprövad erfarenhet välkomnas. Det kan hjälpa socialtjänsten att säkerställa en evidensnivå inom den egna verksamheten. En effektiv kunskapsstyrning är avgörande för att uppnå intentionerna i utredningen och frågan om kunskapsstyrning bör utredas vidare. Vidare måste kopplingen mellan forskning och praktik förstärkas. Gävle kommun stödjer utredningens förslag om att socialtjänsten stöds i att utveckla systematisk uppföljning samt utökning av den nationella statistiken från socialtjänstdataregister.

14. En kunskapsbaserad socialtjänst

De utökade och kunskaphöjande åtgärder utredningen föreslår bedöms som positiva och utökade möjligheter att hantera statistik med systematiska uppföljningar kan medföra utveckling av arbetssätt och evidensbaserad metodik som vilar på vetenskaplig grund.

17. Insatser utan behovsprövning

Gävle kommun ser positivt på utredningens förslag att öppna upp möjligheter att arbeta mer flexibelt och förebyggande genom tidiga och lättillgängliga insatser. Dock bör det ses som ett komplement till socialtjänstens myndighetsutövning. Gävle kommun vill lyfta risken att det blir kostnadsdrivande då målgruppen som blir föremål för socialtjänstens insatser kan breddas och utökas. Forskningen har hittills inte visat att antalet utredning minskat och behov av forskning kvarstår kring effekterna av införandet av insatser utan behovsprövning. Det finns även en risk att enskilda kommuners ekonomiska förutsättningar kan leda till ett ojämnt förebyggande arbete över landet. Utredningens förslag om dokumentationskrav i insatser utan behovsprövning riskerar att ge fortsatt tidskrävande byråkrati som riskerar att försvåra det direkta arbetet med klienter. Det kommer vara nödvändigt med dokumentation i insatser utan behovsprövning som ges till barn. Här vill Gävle kommun lyfta behovet av att barn under 15 år, utifrån vissa förhållanden, ges rätt till insatser utan vårdnadshavares medverkan.

19. Förtydligat barnrättsperspektiv

Gävle kommun instämmer i utredningens förslag om ett förtydligande av barnrättsperspektivet med utökade möjligheter i uppföljning av insatser samt att den som lämnar information till barn också ska, så långt det är möjligt, försäkra sig om att barnet förstått informationen.

Utredningens förslag att socialtjänsten ska kunna höra ett barn utan vårdnadshavarens samtycke torde kunna medföra en ökad möjlighet för socialtjänsten att skydda och stödja barn som far illa eller riskerar att fara illa. Gävle kommun är positiv till förslaget i utredningen om att vidare utreda oberoende barnombud, om utredningen fördröjs torde detta kunna provas i mindre skala i vissa verksamheter.

20. Äldreomsorgens reglering

Att utredningen inte omfattar en utveckling av särskild äldreomsorgslag är naturligt och i linje med intentionen att tydliggöra socialtjänstlagen som ramlag, oavsett gruppstillhörighet.

Stimulansmedel för omställningsarbetet

Gävle kommun instämmer i utredningens analys att kommunerna kommer vara i behov av stimulansmedel i omställningen till en hållbar socialtjänst.

Åsa Wiklund Lång (S)

Kommunstyrelsens ordförande

